

Datum 2022-12-13

Informationsklass Öppen

Diariernr (åberopas) A651.963/2022

Saknr 000

Polismyndigheten
RättsavdelningenRegeringskansliet
Justitiedepartementetju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Er referens Ju2022/03305

Delbetänkandet EU:s vapendirektiv – genomförande av 2017 års ändringsdirektiv på miniminivå (SOU 2022:62)

Sammanfattning

Polismyndigheten ser positivt på att 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv, som i huvudsak har brottsförebyggande syfte, genomförs i svensk rätt. Polismyndigheten beaktar att utredningen endast har haft möjlighet att föreslå införande av ändringsdirektivet på miniminivå, men konstaterar att mer hade behövts för att få önskvärd effekt ur ett polisiärt perspektiv. Polismyndigheten delar flera av utredningens bedömningar om införandet men inte samtliga. Polismyndigheten avstyrker förslaget att myndigheten ska få till ny uppgift att utfärda föreskrifter om tekniska specifikationer för märkning vid tillverkning. Polismyndigheten vidhåller de synpunkter som redovisas i betänkandet och vill nu särskilt framföra nedanstående.

Polismyndighetens synpunkter

Nödvändiga författningsändringar

Polismyndigheten delar inte till fullo utredningens bedömning av vilka författningsändringar som krävs för att svensk rätt ska anses uppfylla ändringsdirektivets skärpta krav. Polismyndigheten bedömer att ytterligare reglering behöver tillkomma på lag- och förordningsnivå i följande fall.

Fler författningsändringar bör göras avseende skjutvapen i kategori A, främst för att svensk rätt bättre ska omhänderta och fullt ut kunna uppfylla direktivets huvudregel om förbud mot sådana vapen och endast medge undantag i de särskilda fall som tillåts enligt artikel 9 i det kodifierade direktivet. Utredningens förslag innebär att regleringen skärps i begränsad

omfattning och att långtgående undantag medges. Samtidigt behålls den nuvarande regleringen som innebär skilda krav för innehav av olika skjutvapen i kategori A; som att krav på synnerliga skäl bara gäller för vissa skjutvapen i kategorin (2 kap. 6 § vapenlagen) och att kraven på skjutskicklighet och intyg över aktivitet varierar (2 kap. 3 § vapenförordningen). Regeln i 2 kap. 3 § första stycket 4 vapenförordningen överensstämmer inte heller väl med vad som krävs enligt artikel 9.6 relaterat till officiellt erkända skyttesportorganisationer (se även HFD 2018 ref. 53).

För att uppfylla artikel 6.1 a) i det kodifierade direktivet bör det införas en regel om underårigas förvaring av skjutvapen som ställer krav på att en förälder eller annan vuxen ska ta ansvar för förvaringen. En sådan regel saknas i dag och föreslås inte av utredningen.

Polismyndigheten uppfattar att närmare överväganden behövs och sannolikt även fler författningsändringar avseende t.ex. reparatörer av skjutvapen. Den som i näringsverksamhet reparerar, ändrar eller omvandlar skjutvapen eller väsentliga delar omfattas av direktivets definition av vapenhandlare (artikel 1.1 i det kodifierade direktivet). Diverse krav ställs på vapenhandlare, bland annat att medlemsstaterna ska pröva vapenhandlare enligt artikel 4.4 c) i det kodifierade direktivet. Den svenska regleringen särbehandlar dock vapenhandlare från de som yrkesmässigt tar emot skjutvapen för reparation eller översyn. Författningsstöd bedöms inte finnas för att pröva en reparatör enligt artikel 4.4 c). Svensk reglering bör därför ses över så att den tydligt uppfyller direktivets alla krav på vapenhandlare för samtliga verksamheter som ingår i begreppet.

Polismyndigheten ser inte heller att vapenhandlares skyldighet att föra register m.m. kommer att uppfyllas helt. Enligt artikel 4.5 i det kodifierade direktivet ska vapenhandlare registrera varje skjutvapen och väsentlig del som de har tagit emot eller lämnat ut. Nuvarande regler för vapenhandlare ställer endast krav på att inköpta och försålda skjutvapen ska förtecknas (5 kap. 5 och 6 §§ vapenförordningen). De ställer alltså inte krav på registrering av skjutvapen som en vapenhandlare av annat skäl tar emot eller lämnar ut i sin verksamhet. Det kan exempelvis vara fråga om lån. Reglerna synes inte heller omfatta skjutvapen som en handlare tar fysisk befattning med men förmedlar för annans räkning genom t.ex. kommission eller auktion.

Polismyndigheten anser därför att det krävs ytterligare reglering för att uppfylla direktivets krav. Motsvarande ändring bör göras i den nya regeln om vilka transaktioner en vapenhandlare ska rapportera till Polismyndigheten (förslaget till 5 kap. 13 § vapenförordningen) för att uppfylla även detta krav i artikel 4.5.

Vapenmagasin

Polismyndigheten delar utredningens bedömning att vapenmagasin bör regleras genom den typ av lagstiftning som föreslås och inte något av de andra presenterade lagstiftningsalternativen.

Polismyndigheten har förståelse för att utredningen endast har haft möjlighet att föreslå en reglering för vissa vapenmagasin. Den föreslagna regleringen träffar dock inte de vapenmagasin som är vanligast förekommande i kriminella sammanhang och kommer inte att kunna ge önskvärd effekt på illegala vapen. Med hänsyn till dagens problembild ser myndigheten behov av mer omfattande reglering som gäller samtliga löstagbara magasin.

Polismyndigheten delar inte utredningens uppfattning att införsel av vapenmagasin ska lämnas oreglerad eller att Polismyndigheten inte ska få föra register över beviljade tillstånd att inneha vapenmagasin. Behov av detta finns. Sådan reglering bedöms som viktig för brottsbekämpningen och skulle öka statens möjligheter till befogad kontroll och tillsyn.

Märkning

Polismyndigheten instämmer i utredningens bedömning att det nya märkningskravet vid införsel inte ska utvidgas till att gälla statens skjutvapen.

Polismyndigheten avstyrker förslaget att myndigheten ska få till ny uppgift att utfärda föreskrifter om tekniska specifikationer för märkning vid tillverkning. Polismyndigheten är också tveksam till bedömningen att rättslig möjlighet skulle finnas för Polismyndigheten att med stöd av verkställighetsbemyndigandet i 17 kap. 4 § vapenförordningen föreskriva de nya krav som behövs och endast framgår av EU-direktiv (jfr t.ex. HFD 2014 ref. 81).

Övrigt

Polismyndigheten föreslår att viss terminologi ses över i författningsförslagen. Begreppet *helautomatiska skjutvapen* bör hellre användas än *automatiska skjutvapen* när bara helautomatiska skjutvapen avses eftersom det annars ger intryck av att även halvautomatiska skjutvapen ingår. Det bör övervägas om begreppet *patron* kan användas konsekvent och inte ibland *skott*. Begreppet *sportskyttevapen* bör användas istället för *sportvapen*.

Utredningen föreslår att vapenförordningens bilaga ska ändras för att överensstämma med ändringsdirektivet och därför att undantaget om varaktigt obrukbara skjutvapen ska tas bort. Definitionen av ett varaktigt obrukbart skjutvapen som kan utläsas där är dock av intresse för tillämpningen av andra bestämmelser i vapenregleringen. Därför anser

Polismyndigheten att en sådan definition bör införas i vapenlagen eller en annan del av vapenförordningen.

Konsekvenser för Polismyndigheten

Polismyndigheten ser att genomförande av ändringsdirektivet bör få vissa positiva effekter och förbättra kontrollen något över skjutvapen i samhället men bedömer att effekterna på grund av det föreslagna miniminförandet kommer att bli klart begränsade.

Som utredningen lyfter fram innebär många av förslagen att Polismyndighetens verksamhet påverkas och att myndigheten får nya arbetsuppgifter och ökad arbetsmängd.

Bedömningen att både den övre respektive nedre lådan till ett skjutvapen redan omfattas av begreppet *lådor till skjutvapen* i 1 kap. 3 § f) vapenlagen och därmed utgör tillståndspliktiga vapendelar leder till att de som eventuellt innehar en sådan del utan tillstånd behöver ansöka om det och beviljas tillstånd av Polismyndigheten för att inte överträda vapenlagstiftningen.

Detta yttrande har beslutats av chefen för rättsavdelningen Gunilla Hedwall. Vid den slutliga handläggningen har deltagit gruppchefen Daniel Bergvall, processutvecklaren Henrik Stolt, forensikern Robert Larsson och juristen Cassandra Utas Stokic, föredragande. Rikspolischefen Anders Thornberg har informerats om remissen.

POLISMYNDIGHETEN

Gunilla Hedwall

Cassandra Utas Stokic

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli